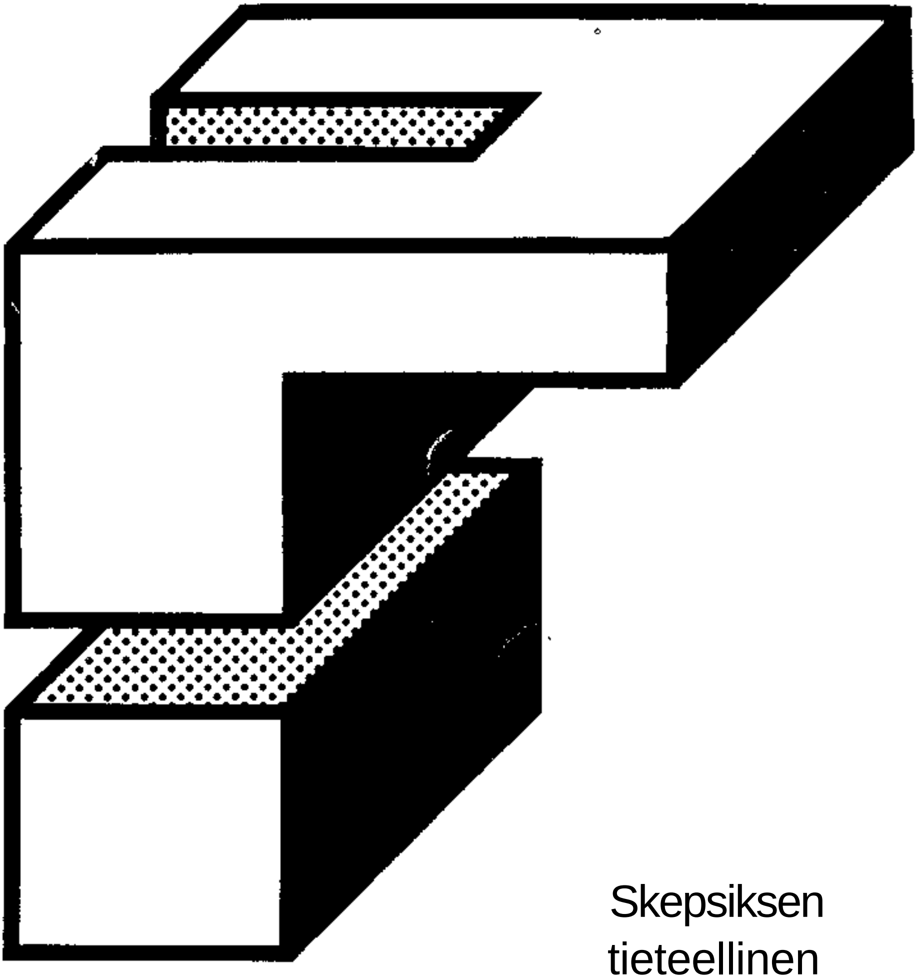
SKEPTIKKO

Skepsiksen tieteellinen neuvottelukunta

Huuhaa -palkinto

Biogeneraattori

Numero 9 syksy/talvi 1990

Sisällys:

Kansi Jussi Parikka

Jäsenasioista, lehtitilauksista ja muista yhdistyksen toimintaan liittyvistä kysymyksistä pyydetään neuvottelemaan sihteerin kanssa, puh, 90-465234 tai postitse:

Timo Kaitaro
Kontiontie 7 F 51
02110 Espoo

SKEPTIKKO-lehden toimitus: päätoimittaja Hannu Karttunen, muut toimitusneuvoston jäsenet: Matti Virtanen ja Nils Mustelin.
Tämän lehden sisältöön liittyvissä asioissa voi ottaa yhteyttä päätoimittajaan. puh, 90-4572709, postiosoite:

Hannu Karttunen
Tieteellisen laskennan palvelu
PL 40
02101 Espoo

ISSN 0786-2571

Okkultismi ja Steiner-koulut

Nils Mustelin

Erilaisten okkultististen liikkeiden suuri suosio meidän päivinämme on psykologisesti mielenkiintoinen ilmiö, jolla on varmasti monenlaisia syitä.

Ihminen, Homo sapiens, on aina ollut syvästi kiinnostunut niin omasta tulevaisuudestaan kuin elämän tarkoituksesta ja koko olemassaolon mysteeristä. Kyseessä ei ole pelkkää älyllistä uteliaisuutta, vaan tämän kiinnostuksen lähtökohtana on usein toiminut niin maanpäällisen elämän kurjuus kuin kuoleman varmuuskin.

Kautta aikojen uskonnot ovat antaneet monille heidän etsimänsä turvallisuuden, varmat vastaukset kysymyksiin elämän tarkoituksesta ja lupaukset kuoleman voittamisesta. Meidän päivinämme perinteinen uskonto on kuitenkin dramaattisesti menettänyt merkityksensä - varsinkin länsimaissa - samalla kun nykyisen yhteiskunnan monimutkaisuus ja uhkatekijät ovat lisänneet ihmisiin kohdistuvia paineita.

Tässä tilanteessa tuntuu ilmeiseltä, että okkultistiset liikkeet hyvin pitkälle toimivat eräänlaisina uusina uskontoina tai uskontojen korvikkeina. Ne vetoavat nimenomaan ihmisiin, jotka kaipaavat valmiita, lohduttavia vastauksia ihmiselämän suuriin kysymyksiin - ihmisiin, joille on täysin samantekevä mihin tiedonhankintamenetelmään tietty väite perustuu niin kauan kuin sen sisältö vastaa heidän tarpeitaan ja odotuksiaan.

Sen tähden onkin johdonmukaista, että näitä uususkontoja usein markkinoidaan sanoilla, joiden päätehtävänä on herättää mahdollisimman miellyttäviä assosiaatioita. Tyypillisiä tällaisia sanoja ovat esimerkiksi "kokonaisvaltainen", "positiivinen", "kosminen", "luonnonmukainen" ja "pehmeä" — puhumattakaan tämän liturgian parempaan tulevaisuuteen viittaavasta kunniasanasta "New Age" eli "uusi aikakausi".

Koska nämä liikkeet eivät rajoitu henkisiin ja hengellisiin asioihin, vaan sisältävät usein myös väitteitä, jotka ovat mitä jyrkimmässä ristiriidassa tieteellisen tutkimuksen saamien tulosten kanssa, niiden markkinointiin liittyy yleensä voimakas, jopa kiihkeä tieteenvastaisuus. Tämä on psykologisesti ymmärrettävää; onhan tieteellistä ajattelua omaksuneella ihmisellä taipumus esittää hyvinkin epämiellyttäviä kysymyksiä: Onko tästä väitteestä mitään näyttöä? Missä mielessä tätä menetelmää voidaan kutsua luonnonmukaiseksi? Eikö olisi järkevä analysoida tätä kokemusta myös psykologian pohjalta? Voidaanko tahallisen petkutuksen mahdollisuus sulkea pois? Jne...

Erityisen mielenkiintoista on se, että tieteellistä kritiikkiä pelkäävät okkultistit syyttävät tiedemiehiä dogmaattisuudesta, auktoriteettiuskosta ja fundamentalismista—eli juuri siitä, mihin okkultistiset liikkeet itse perustuvat!

Yksi vuosisatamme vaikutusvaltaisimmista okkultistista ajattelua edustavista liikkeistä on antroposofia, jonka perustaja Rudolf Steiner on näinä päivinä ajankohtainen Suomessa Steiner-koulujen asemaa koskevan lakiehdotuksen yhteydessä.

Siitä huolimatta, että Steiner kutsui perustamaansa liikettä "hengentieteeksi", antroposofia on luonteeltaan selvästi mytologis-dogmaattinen uskonjärjestelmä. Sen käsitteistöön kuuluvat kaikenkarvaiset demonit ja henkiolennot, eetteri- ja astraaliritumiit sekä "imaginatiivisesti, inspiratiivisesti ja intuitiivisesti" tunnistettavissa olevat monikerroksiset todellisuudet.

Skeptikon kannalta erityisen mielenkiintoisia ovat Steinerin väitteet, että hän hengentieteellisillä menetelmillä pystyi antamaan varmoja vastauksia myös aineellisen maailmankaikkeuden

rakennetta koskeviin kysymyksiin, joihin luonnontieteet karkei--e menetelmineen eivät olleet vielä pystyneet vastaamaan. Hänen yrityksensä valistaa maailmaa atomien rakenteesta tai Einsteinin erehdyksistä vaikuttavat kuitenkin pohjattomassa naiiviudessaan lähinnä piinallisilta.

Käytännön tasolla Steinerin opit ovat johtaneet ainakin kolmeen sovellutukseen: 1) biodynaamiseen viljelyyn (joka pitkälle perustuu astrologiseen okkultismiin), 2) antroposofiseen lääkintään (joka sinänsä vaarattomien homeopatisten lääkkeiden ohella suosii mm. myrkyllisten raskasmetallien käyttöä) ja 3) Steiner-koulujen aatteellisena pohjana olevaan steinerpedagogiikkaan.

Eduskunnan käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen hyväksyminen merkitsisi Steiner-koulujen valtionavun huomattavaa lisäystä. Lakiehdotuksen valmisteluvaiheessa on korostettu, että steinerpedagogiikka on vain vaihtoehtoinen opetusmenetelmä eikä siis sisällä antroposofisten uskomusten indoktrinaatiota. Jos tästä voitaisiin olla varmoja, ei olisi mitään syitä vastustaa tätä lakiehdotusta.

Toisaalta, jos Steiner-koulut toimivat antroposofisen liikkeen tukikohtina, joissa oppilaille syötetään okkultistista ajattelua ja siihen liittyviä tieteenvastaisia asenteita, kyseessä on vakava ja huolestuttava asia.

Valitettavasti tiedot tästä tärkeästä kysymyksestä ovat riittämättömiä ja osittain hyvinkin ristiriitaisia. Vaikka onkin ilmeistä, että suurin osa Steiner-koulujen opettajista ei itse ole antroposofisten uskomusten kannattajia, moni näitä kouluja sisältä päin tunteva on antanut sangen järkyttävän kuvan okkultististen asenteiden soluttamisesta oppilaiden nuoriin ja vaikutusalttiisiin mieliin.

Myös Steiner-koulujen vahva kytkentä antroposofisen liikkeen eri järjestöihin tuntuu tässä yhteydessä huolestuttavalta. Esimerkiksi ns. Snellman-korkeakoulun opetusohjelmaan kuuluu steinerpedagogiikan lisäksi myös opetus biodynaamisesta viljelystä. Kirjassaan "1900-luvun koulupedagogisia virtauksia" Karl Bruhn lainaa seuraavan Steinerin tekemän väitteen, joka asettaa steinerpedagogiikan perustajan omat näkemykset kasvatuksen lähtökohdista sangen outoon valoon: "On tullut aika,

jolloin ihmisen on johdettava kaikki kasvatukseen liittyvät asiat niistä tiedoista, jotka koskevat ihmisen suhdetta kosmokseen."

* * *

Yhteiskunnallamme on tänään edessään harvinaisen suuria haasteita. Esimerkiksi väärin käytetyn teknologian aiheuttamia haittoja voidaan korjata vain hankkimalla yhä syvempiä ja yhä luotettavampia tietoja niin luonnon laeista kuin meistä ihmisistä. Eli kuten Ilkka Niiniluoto sanoi puheessaan Helsingin yliopiston kansallisessa pääjuhlassa viime syyskuussa: "Tässä työssä tarvitaan jalostuneita arvopäämääriä ja tieteen antamaa kriittisesti koeteltua tietoa kipeämmin ja enemmän kuin koskaan ennen."

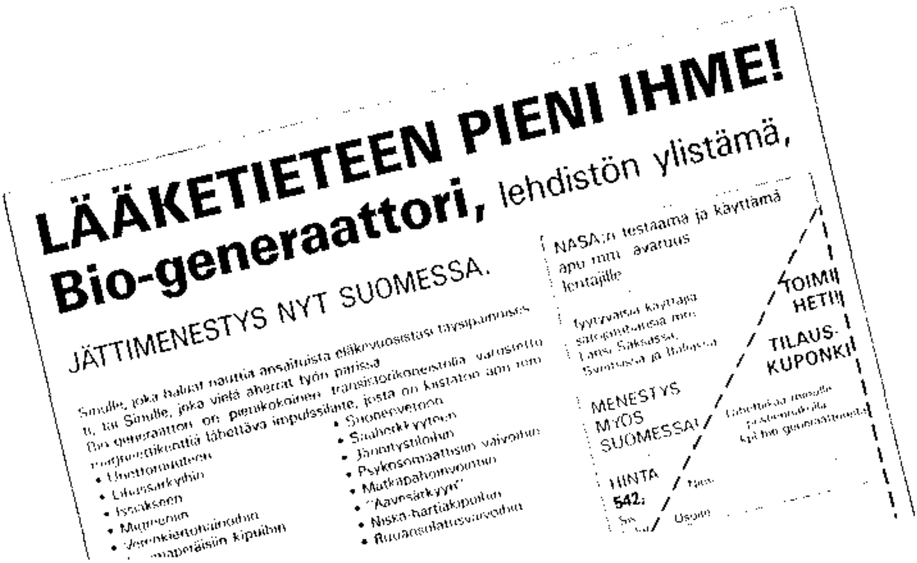
Yhtä tärkeitä kuin tiedot sinänsä ovat ne tiedonhankintaan liittyvät asenteet, jotka me kasvatuksessa siirrämme tuleville sukupolville. Jos opetamme lapsiamme halveksimaan empiirisen tieteen metodiikka ja nielemään kritiikittömästi antroposofien tai muiden okkultistien mahtipontisia ja nöyryydellä pilaamattomia fantasioita, ryöstämme heiltä mahdollisuuden korjata omia erehdyksiämme.

Lääketieteen pieni ihme, biogeneraattori!

—eli miten myydä huuhaahoitoa vakuuttavasti

Veijo Saano

Bio-Generaattori ympäristöystävällisellä kestoparistolla. Maailman pienin biomagneettikenttägeneraattori auttaa esim. päänsärkyyn, sääherkkyyteen, hermostuneisuuteen, stressiin, unihäiriöihin, reumaan, astmaan ja parantaa yleistä hyvinvointia (viite 1).

Nämä ja monet muut hyödyt luvataan sille, joka ostaa 542 markan hintaisen laitteen ja pitää sitä ketjussa kaulallaan. Jos haluaa kohdentaa vaikutuksen tarkemmin, voi laitteen laastaroida ko. elimen kohdalle ihoon. Biomagneettikenttägeneraattori, jatkossa lyhyesti BG, on kooltaan 3 x 3 x 0.6 cm, painaa n. 10 g, ja sillä on vuoden takuu. BG:ssa on kaksi toimintamuotoa sen mukaan onko pieni magneettisauva työnnettynä (asento II) laitteen nurkassa olevaan aukkoon vai ei (asento I). Jälkimmäistä toimintatilaa valmistaja suosittaa mm. päänsärkyyn, migreeniin, matkapahoinvointiin, väsymykseen, matalaan verenpaineeseen, iskiakseen, astmaan ja suolistohäiröihin (yhteensä 22 käyttöaihetta). Asento II sopii mm. tulehduksiin, uni-, verenkierto- ja näköhäiriöihin sekä hermostuneisuuteen (15 käyttöaihetta). Laitetta ei suositella kuulolaitetta tai sydämentahdistinta käyttäville (2).

Kliinisen farmakologian periaate, jonka mukaan nk. kehittyneissä maissa lääkkeitä nykyisin arvioidaan, on skeptisen kriittinen: Jokainen uusi lääke oletetaan tehottomaksi ja vaaralliseksi. Valmistajan on tutkimustuloksin kumottava lääkintäviranomaisten ja muiden asiantuntijoiden epäluulot, saadakseen myynti- ja käyttöluvan lääkkeelleen. Samalla terveellä epäluulolla pitää suhtautua myös muihin hoitotapoihin. Historia on tulvillaan huijareita mainioine yleisparannuslaitteineen ja ihmelääkkeilleen. "There is a sucker born every minute", sanoi koomikko W.C. Fields - uusia huijattavia syntyy koko ajan, joten humpuukikonsteille on aina ostajia. Onko BG uuden ajan tekniikalla koteloitu huuhaalaite?

Esitä vakuuttava, mieluiten kiehtova teoria vaikutusmekanismista

"People are starved for plans. If you offer them one, they fall on it like a pack of wolves." Umberto Eco kuvaa kirjassaan Foucault's pendulum (3) osuvasti, miten tärkeä ihmiselle on löytää syy, järki, suunnitelma elämänsä ja kohtalonsa taustalle. Potilaan ensimmäinen kysymys lääkärille on useimmiten: "Mistä se

johtuu". Parhaita keinoja markkinoida hoitoa on esittää sopiva teoria sairauden syystä. Potilas uskoo, että hoito on tehokas, parantava (ei pelkästään oireita poistava) - onhan se sairauden syntysyyn mukainen! BG:n valmistaja lähtee maailmankaikkeuden olemuksesta: Alles ist Schwingung, kaikki on (magneettikenttien) värähtelyä. Myös ihmiselimistölle ovat magneettikenttä ja sähkö merkityksellisiä, ja ne voivat aiheuttaa häiriöitä. Valmistajan mukaan BG kumoaa häiriöt ja on siksi tehokas hoitokeino.

Todista, että laitetta tarvitaan

22-sivuisen kirjasen "Biomagnetwellen helfen" (biomagneettiaallot auttavat; 2) kirjoittaja sijoittaa BG-terapian "koululääketieteen" ja "vaihtoehtolääkinnän" välimaille. Samalla psykologisella viisaudella hän väittää ihmisten olevan nykyisin yhä sairaampia huolimatta lääketieteen edistyksestä ja siis tarvitsevan BG:a. Tämä usein kuultu väite perustuu mm. siihen että vanhuksia on enemmän kuin koskaan ennen ja heillä on paljon sairauksia. Myös diagnostiikka vaikuttaa tilastoihin: sairaudet todetaan aiemmin. Kertomatta yleensä jää, että vanhuksia on paljon, koska ihmiset elävät aiempaa vanhemmiksi; ihmiset elävät kauan, koska he ovat terveempiä. Syntyvyys on alhainen, joten niiden, joilla on vähän sairauksia (nuoret, työikäiset) määrä on pienehkö. Kehittyneissä maissa kaikenikäiset ihmiset ovat nykyisin terveempiä kuin aiemmin.

Valitse tai keksi sopivat taudit

BG:lle esitettyjä käyttöaiheita on paljon, ja ne ovat lähes kaikki enemmänkin normaalielämän ilmiöitä kuin sairauksia. Ja kiusallisia tuntemuksia riittää: keskimäärin joka toinen päivä ihmisellä on havaituksi tuleva oire. Hoitoon (itsehoitoon tai muuhun) johtavia oireita tulee 1-2 viikon välein (4). Olemme alttiita tulkitsemaan oireilumme merkiksi huolestuttavasta, pikaisia toimia vaativasta prosessista. Tätä alttiutta, jolle on esitetty nimeä taudistaminen (5), hyödynnetään "terveystarvikkei-

den" markkinoinnissa. "Ihmiset ovat yhä sairaampia", uskottelee meille BG:n valmistaja.

Kiinnostava käyttöaihe BG:lle on diagnoosi Wetterfühligkeit, sääherkkyys, esimerkki keskieurooppalaisesta kansanomaisesta sairauskäsityksestä. Sen tiliin laitetaan monet arkielämän pikkuvaivat ja 50 % ihmisistä väitetään kärsivän siitä. Suomessakin säiden vaikutuksesta vointiin leikillisesti puhutaan. BG-kirjasessa sääherkkyyttä esitellään kuin kyseessä olisi vakava magneettikenttien muutoksien seuraus: maapallon mahtavat magneettikentät vaihtelevat alituiseen ja oikukkaasti aiheuttaen monia oireita, mutta pienellä BG-laitteella saadaan asiat hallintaan.

Toinen epämääräinen diagnoosi on matala verenpaine keskieurooppalaisen käsityksen mukaan yleinen vaiva. Myös sen väitetään aiheuttavan monia, kaikille tuttuja oireita, kuten väsyneisyys, masentuneisuus, haluttomuus ja hermostuneisuus. Keski-Euroopassa käytetään paljon lääkkeitä oletetun "matalan verenpaineen" hoitoon - rahaa kuluu ja myös haittavaikutuksia lääkkeistä koituu.

Todista teho tutkimuksin

Kirjasessa viitataan moniin tutkimuksiin, mm. Tübingenin yliopiston professori H.U. Riethmüllerin tutkimukseen 920 psykosomaattisista vaivoista kärsivälle. Taskussa pidetyn BG:n väitetään antaneen hyvän avun. Yksi Tübingenin yliopiston monista kunniaprofessoreista todellakin on lääkäri Hans-Ulrich Riethmüller. Hän ei kuitenkaan ole aktiivinen tutkija; viimeisen kuuden vuoden aikana hän ei Index Medicuksen mukaan ole julkaissut yhtään tutkimusraporttia. Raportteja koskevien tietojen puute pätee muihinkin kirjasessa mainittuihin tutkimuksiin. Jos kyseessä olisi rekisteröitävä lääke, loppuisi BG:n tarina tähän. Vähintä, mitä voisi vaatia, olisi lista BG:sta tehdyistä tutkimuksista. Sen avulla voisi hankkia kopiot tutkimusraporteista ja arvioida tulosten luotettavuutta. Nyt jää miettimään liekö tutkimuksia tehtykään...

Yksi raportti kuitenkin on saatavilla: Rainer B. Pelkan (Länsi-Saksan puolustusvoimien Münchenin yliopiston biometriikan sovelletun tilastotieteen prof.) 9/1988 kirjoittama kuvaus BG-hoidosta migreeniin, sääherkkyyteen ja päänsärkyyn (viite 6). Potilaat kantoivat BG:a kaulallaan neljä viikkoa kaksoissokkoutetusti: he eivät tienneet, kuten ei myöskään potilaat tutkinut lääkäri, mikä laite toimi, mikä ei. Raportin tiivistelmässä todetaan 76 %:lla toimivaa laitetta käyttäneistä oireiden lievittyneen, kun taas plasebo- eli lumehoitoryhmssä (laite oli kaulalla mutta ei toiminnassa) vain 2.4 %:lla.

Ovatko tulokset luotettavia ja onko niitä riittävästi?

Näyttää vakuuttavalta, mutta raportista löytyy paljon heikkouksia. Tutkimus tehtiin nk. paralleeliryhmille eli 41 koehenkilöllä oli toimiva BG-laite ja toiset 41 kantoivat poiskytkettyä laitetta. Vaikeasti mitattavissa, yksilöllisesti ilmenevissä oireissa tämä järjestely tuo suuren virhemahdollisuuden. Siksi koehenkilöitä olisi oltava enemmän. Mieluiten tutkimus olisi tehtävä vaihtovuoroisesti: kaikki koehenkilöt pitäisivät vuorottain, satunnaistetussa järjestyksessä sekä toimivaa että poiskytkettyä laitetta tietämättä laitteen toimintatilaa.

Kokonaisuutena raportti vaikuttaa epäluotettavalta. Kirjallisuusviitteet ovat usein epämääräisiä ja yleensä kirjoihin tai pienilevikkisiin lehtiin viittaavia. Diagnoosien yhteydessä puhutaan migreenistä, sääherkkyydestä, jännitys- ja muista päänsäryistä, mutta tulosten yhteydessä myös unettomuudesta sekä nukahtamis- ja keskittymisvaikeuksista, aisti- tai liiketoimintojen häiriöistä ja lihaskrampeista sekä kuukautisiin liittyvistä ongelmista. Mittaustapa on jätetty lähes täysin kuvaamatta. Ilmeisesti potilaita haastateltiin - mutta kuinka usein, millä tekniikalla, miten oireiden vaikeus luokiteltiin, mistä tulosnumerot tulivat? Tulosten tilastolliset hajonnat puuttuvat sekä taulukoista että kuvista. Selvittämättä jää olivatko havaitut muutokset hoidollisesti merkityksellisiä. Tutkimuksen alussa ja lopussa otettujen verinäytteiden laboratorioarvot puuttuvat niitä koskevasta taulukosta.

Pohdintaosassa tehdään perusteettomia johtopäätöksiä: "...verenkierron lisäyksen parantama hapensaanti näyttää useimmilla potilailla tuovan lisääntyneen vitaliteetin toiminnassa ollutta BG-laitetta käyttäneillä, ja tähän liittyy yleisen hyvinvoinnin paraneminen." Tutkimuksessa ei mitattu verenkiertoa, kudosten hapensaantia eikä "vitaliteettia", jos sillä ymmrretään esim. suorituskykyä tai väsymisherkkyyttä.

Vaikka prof. Pelkan tutkimus olisi moitteeton, ei se riittäisi BG-hoidon tehon todistamiseksi. Useimmista BG:n käyttöaiheista ei ole mitään tutkimustuloksia. Samoin näyttö turvallisuudesta puuttuu. Uudesta lääkkeestä on oltava tulokset kaikkia ehdotettuja käyttöaiheita koskien useille sadoille, jopa tuhansille potilaille huolellisesti tehdyistä tutkimuksista, ennen kuin myyntilupa annetaan. Perusteellisimmat yksittäiset hoitotutkimukset saattavat kestää viisikin vuotta.

Sopiiko biogeneraattori huuhaahoidon kriteereihin?

Aiemmin mainittujen käyttöaiheiden lisäksi BG:n esitekirjasessa vihjataan laitteen myös suojaavan syövältä. Syövän hoidosta todetaan: "Varmuudella ei vielä voida sanoa, että magneettikenttäterapia olisi ase syöpää vastaan." Kokeeksi sovellan laitteeseen American Cancer Societyn julkaisemaa listaa tunnusmerkeistä (7), jotka ovat ominaisia syöpäpuoskareille ja heidän hoitokeinoilleen, joita nimitän tässä huuhaahoidoiksi.

Tunnus 1: "huuhaahoidot eivät ole tieteellisten laitosten tai yhdistysten hyväksymiä". Mikään magneettikenttiin vaikutuksensa perustava hoitotapa ei ole yleisessä käytössä ei myskään BG.

Tunnus 2: "puoskarit eivät käytä arvostettuja tiedonvälityskanavia tutkimustulostensa julkistamiseen". Tämäkin pätee BG:n suhteen.

Tunnus 3: "puoskarit käyttävät usein monimutkaista, tieteelliseltä kuulostavaa kieltä ja kuvailevat teorioitaan erikoisin termein". BG:n materiaali on täynnä "tieteellistä" stiiknafuuliaa.

Tunnus 4: "yksityiskohtaiset muistiinpanot tutkimusten kulusta ja tuloksista ovat niukkoja tai puuttuvat". Molemmat BG:ta koskevat tutkimukset (68) ovat riittämättömästi raportoituja.

Tunnus 5: "hoidettavien tai parantuneiksi väitettyjen tautien diagnoosit ovat epämääräisiä, ja tulos arvioidaan usein pelkästään potilaan tai koehenkilön antamalla kuvauksella voinnistaan". Kuvaukset potilaiden sairauksista tai vaivoista puuttuvat Therapy Products Internationalin BG-tutkimuksen lausunnosta (8). Esitellyt oireet ovat mahdottomia todentaa objektiivisesti (päänsärky, kivut) eikä oireissa mahdollisesti tapahtuneita muutoksia ole mitattu luotettavin haastattelumenetelmin (6).

Tunnus 6: "puoskarit käyttävät usein epämääräisiä titteleitä, joita saattaa olla samalla henkilöllä useita erilaisia (esim. naturopatian tohtori, metafysiikan tohtori)". Therapy Products Internationalin lausunnonantaja on ainoastaan "Müller" - tietoa ko. henkilön pätevyydestä tutkimusten tekoon ei ilmene. Prof. Pelka on tilastotieteilijä, eikä tutkimuksen tekijöiksi mainita potilaiden oireiden diagnosointiin ja hoitoon perehtyneitä lääkäreitä.

Tunnus 7: "menetelmän tukijoiksi mainitaan vaikuttavan tuntuisia henkilöitä (valtiomiehiä, kirjailijoita ym. kuuluisuuksia) taitahoja". Mainostekstin mukaan BG on antanut miljoonille ihmisille uuden toivon parantavalla voimallaan. "NASAn menestyksellisesti testaama" -mainoslause muistuttaa Markus Räsäsen Energiajuomasta, jota valmistaja mainosti VTT:n testaamaksi. Tarkoitus oli saada lukija luulemaan, että Valtion Tekninen Tutkimuslaitos on todennut juoman parantavaksi. VTT teki Energiajuomasta vain kemiallisen analyysin, ja totesi siinä olevan alkuaineita ja niiden suoloja suurin piirtein saman verran kuin sameassa vesijohtovedessä. Mitähän NASA väitetyissä testeissään on BG:stä todennut?

Mitä Biogeneraattorista toimitettu aineisto todistaa?

Voidaanko materiaalin perusteella nyt todeta, että magneettikenttien hallituilla värähtelyillä ei voida lievittää oireita? Todistaako aineisto että BG on humpuukilaite?

On oleellista oivaltaa että huono aineisto ei todista mitään. Uskottavan tutkimusaineiston puuttuessa voimme vain turvautua kokemuksen hyväksi osoittamaan perussääntöömme: hoitokeinoa on viisainta pitää tehottomana ja vaarallisena, koska toisin ei ole osoitettu. Toisaalta American Cancer Societyn huuhaahoitojen 12 kriteeristä täyttyi peräti 7...

Pieni mahdollisuus kuitenkin jää, että BG tehoaisi... Ehkä se olisi tuonut hyvät tulokset laajassa hyvin toteutetussa hoitotutkimuksessa. Verrattomasti todennäköisempää kuitenkin on, että 542 markkaa menevät BG:n ostajalta täysin hukkaan. Toivotaan kuitenkin, että saisimme vielä joskus jotain niin hyvää kuin BG:n mainosteksti lupaa, vaikkapa magneettikenttäterapiaa. Sitä mahdollisuutta ei kukaan liene todistanut mahdottomaksi.

Viitteet

1 Varkauden Timanttityö Ky (BG:n yksinmyyjä): BG-mainos.
2 Tuntematon kirjoittaja: esitekirja "Biomagnetwellen helfen" (julkaisija ja julkaisuvuosi tuntematon), 22 sivua.
3 Eco U: Foucault's pendulum. Pan Books Ltd, London, 1990.
4 Ingham J Miller P: Symptom prevalence and severity in a general practice population. J Epidemiol Community Hlth 33:191 - 198, 1979.
5 Kokko S: Tavalliset vaivat perusterveydenhuollossa - porautumista vai pidättyvyyttä? Suom Lääkäril 45:2158-2160, 1990.
6 Pelka RB: Magnetfeld-Therapie-Studie. Die Auswirkung einer Impuls-Magnetfeld-Therapie auf Migräne, Wetlerfühligkeit oder Kopfschmerz. München, im September 1988.
7 Grant RN Bartlett I: Unproven Cancer Remedies - a Primer. Kirjassa: Unproven Methods of Cancer Treatment. American Cancer Society Inc., New York, 1966.
8 Therapy Products International -laitoksen (ei päiväystä; Lyypekki Länsi-Saksa) kuvaus 1/2 v. BG-testistä 25 koehenkilölle.

Paranormaaleja ilmiöitä vähemmän skeptisesti:

Katsaus Society for Psychical Researchin julkaisuihin

Timo Kaitaro

Lupauduin tekemään Skeptikon palstoilla selkoa englantilaisen parapsykologisen tutkimusseuran Society for Psychical Researchin julkaisuissa käsiteltävistä ilmiöistä ja niistä käydystä keskustelusta. Seura julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Journalia, joka sisältää paranormaaleja ilmiöitä käsitteleviä artikkeleita, katsauksia, kirja-arvioita sekä kirjeenvaihtopalstan. Laajemmat tekstit, jotka eivät mahdu lehteen, julkaistaan epäsäännöllisesti erikseen otsikolla Proceedings of the Society for Psychical Research. Näiden lisäksi yhdistys julkaisee Newsletter- nimistä jäsentiedotetta, jota tällä hetkellä toimittaa Skepsiksen viimevuotisen seminaarin osallistujille tuttu Susan Blackmore.

SPR:n julkaisujen palstoilla käsitellään varsin myönteiseen sävyyn sellaisia ilmiöitä ja teoreettisia selitysmalleja, joita skeptikko saattaa pitää uskomattomina tai arveluttavina. Yhdistyksen lähestymistapa paranormaaleihin ilmiöihin onkin perinteisesti ollut selvästi myönteisempi kuin nykyisten skeptikkojärjestöjen. Societyn toimintaa leimaa kuitenkin tietty asiallisuus ja kriittisyys. Tämä käsiteltävien ilmiöiden ajoittaisen uskomattomuuden ja outouden sekä brittiläisen asiallisen käsittelytavan yhdistelmä on osaltaan vastuussa yhdistyksen julkaisujen viehätyksestä. Toisaalta on mainittava, että julkaisujen palstoilla kirjoittavien kirjo ulottuu Ian Stevensonin ja D. Scott Rogon kaltaisten persoonallisuuden kuoleman jälkeisestä säilymisestä kiinnostuneista parapsykologeista aina Susan Blackmoren kaltaiseen maltilliseen skeptikkoon.

Pysyviä paranormaaleja esineitä

Tämän vuoden ensimmäisessä numerossa on kaksi artikkelia, jotka liittyvät samaan teemaan: pysyviin paranormaaleihin esineisiin (permanent paranormal object = PPO). Pysyvä paranormaali esine edustaa vaihtoehtoista todistusaineistoa paranormaaleille ilmiöille. Sen sijaan, että todisteita saataisiin havaitsemalla itse ilmiö, pyritään paranormaaleilla kyvyillä tuottamaan esine, jota ei olisi mahdollista väärentää tai valmistaa millään "normaalilla" tavalla. Bernard Wältin artikkeli esittelee tällaisen esineen, joka perustuu topologiseen, esineen avaruudellisen rakenteen, mahdottomuuteen. Historiallisina ennakkotapauksina Wälti mainitsee meedio Henri Sladen 1877 pöydänjalan ympärille kiertämän puurenkaan ja amerikkalaisen Margery- meedion 30-luvulla tuottaman toisiinsa kietoutuneiden puurenkaiden muodostaman ketjun. Näitä esineitä ei kuitenkaan enää ole tallella, ja niiden valmistusolosuhteet ovat epäselvät. Toisaalta vaikka ne olisivatkin tallessa, ne tuskin todistaisivat mitään: esim. Walesissa on saatavilla perinteisiä häälahjoina annettavia puulusikoita - "love spoons" - joiden varsi muodostuu juuri kuvatunkaltaisesta ketjusta. Nämä lusikat kertovat taitavan veistäjän taidoista, joissa ei kuitenkaan ole mitään paranormaalia. Ketju, jossa renkaat olisivat eri puulajia, sen sijaan kävisi PPO:sta.

Wältin kuvaamaa esinettä, jos se todella on seuraavan kuvauksen mukainen, on kieltämättä vaikea selittää. Kyseessä on Silvion, väitetysti psykokineettisiä kykyjä omaavan henkilön, tekemä esine, joka muodostuu kahden toisiinsa ketjun renkaiden tapaan kietoutuneesta nelikulmaisesta "renkaasta". Toinen rengas on valmistettu alumiinifoliosta ja toinen tavallisesta muistivihosta leikatusta paperista. Materiaalien valinta on suoritettu ilmeisen harkiten: paperin leikkaaminen ja uudelleen yhdistäminen jälkiä jättämättä ei pitäisi olla mahdollista, ja toisaalta alumiinin uudelleen juottamisen vaatima lämpötila polttaisi paperin. Sveitsiläisessä materiaalien tutkimuskeskuksessa tehdyissä tutkimuksissa ei löydetty merkkejä liitoskohdista. Menetelminä käytettiin ultraviolettia valoa, stereomikroskopiaa (normaalilla ja polarisoidulla valolla), pinnan analyysia laserin avulla sekä radioaktiivista säteilyanalyysia. Vaikka ko. esine ei olisikaan

paranormaalilla tavalla aikaansaatu, on joka tapauksessa myönnettävä, että eräänlaisena puzzlena se on onnistunut.

Tammikuun numerossa on myös César Tortin Torinon käärinliinaa käsittelevä artikkeli, joka liittyy PPO-teemaan. Käärinliinan kangashan on nyt virallisesti ajoitettu radioaktiivisen hiilen avulla keskiaikaiseksi. Se ei siis voi olla Jeesuksen alkuperäinen käärinliina. Ratkaistessaan tämän ongelman ajoitus synnyttää uusia ongelmia ja antaa tilaa paranormaaleille spekulaatioille.

Käärinliinassa naulojen aiheuttamat haavat ovat ranteissa, kuten niiden nykyisen anatomisen tiedon mukaan onkin oltava, eikä kämmenissä kuten evankeliumeissa sekä yleisessä kuvallisessa perinteessä esitetään. Lisäksi liinassa on Tortin käyttämien lähteiden mukaan muita hämmästyttävän tarkkoja yksityiskohtia, joiden väärentäminen olisi edellyttänyt erittäin suurta huolellisuutta ja oudon tarkkoja tietoja evankeliumin kuvaamien tapahtumien anatomisista vaikutuksista: mm. pieniä ruhjeita, jotka näkyvät vain suurennetuissa valokuvissa sekä ristiinnaulitsemisen jälkeisen rigor mortiksen aiheuttama polven vääntyminen.

César Tort selittää nämä seikat uskottavuutta venyttäen "retrokognitiivisena ajatusvalokuvauksena" (retrocognitive thoughtography). Selitys edellyttää poikkeuksellisia selvänäköisyyskykyjä (Super-ESP) ja suuressa mittakaavassa tapahtuvaa psykokinesiaa eli ajatusten voimalla tapahtuvaa vaikutusta aineellisiin kappaleisiin (makro-PK). Seuraavan heinäkuun numeron kirjeenvaihtopalstalla Tort joutuu pahemmanlaatuiseen ristituleen saadessaan kimppuunsa kritiikkiä yksinkertaisen väärennysteorian kannattajalla (Joe Nickei) sekä käärinliinan aitouteen uskovalta taholta (Frank Tribbe), jotka vastakkaisista mielipiteistään huolimatta ovat samaa mieltä Tortin päätelmien hataruudesta. Aito, PPO tai väärennös: varmaa on ainoastaan so, että keskustelu jatkuu. Käärinliina onkin synnyttänyt ympärilleen oman sindonologiaksi kutsutun "tieteenalan" ja omat sarjajulkaisunsa: "Sindon" ja "Shroud Spectrum International".

Lisäksi tammikuun numero sisältää hyödyllisiä ohjeita kasvattajille otsikolla: "Can Children be Stopped from Speaking

About Previous Lives ?". Ian Stevensonin ja N. K. Chadlanin artikkelissa raportoidaan tuloksia tutkimuksesta, jossa pyrittiin selvittämään, onko vanhempien yrityksillä saada lapset lopettamaan aikaisemmista elämistään puhuminen vaikutusta. Intialaiseen aineistoon perustuvan tutkimuksen mukaan ei ollut. Lapset lakkaavat puhumasta aikaisemmista elämistään ja unohtavat ne neljän ja seitsemän ikävuoden välissä riippumatta vanhempien yrityksistä lopettaa nämä puheet. Tekijöiden kiinnostus aiheeseen ei kuitenkaan ollut kasvatuksellinen, vaan tuloksella on merkitystä, koska se näyttäisi puhuvan ilmiön sosiokulttuurillista tulkintaa vastaan. Tämän käsityksen mukaan intialaiset jälleensyntymiseen uskovat vanhemmat rohkaisevat ja vahvistavat tällaisten pseudomuistojen esiintymistä. Kuitenkin 41 % vanhemmista yritti itse asiassa estää lapsia puhumasta näistä. Yritysten tuloksettomuus tuskin yllättää lasten kasvatusta yrittäneitä. Artikkelin kirjoittajia ovat kuitenkin todennäköisesti kiinnostaneet enemmän tulosten seuraukset jälleensyntymisteorian kannalta. Toinen kirjoittajista, psykiatri Ian Stevenson, on tunnettu kiinnostuksestaan kuoleman jälkeistä persoonallisuuden säilymistä koskevaan todistusaineistoon.

Pavel Stepanekin kadonneet kyvyt

Huhtikuun numerossa on julkaistu tulokset tutkimuksista, joissa selvitettiin Milan Ryzlin löytämän Pavel Stepanekin kykyjä uudelleen 17 vuoden tauon jälkeen. Stepanekin väitettiin omaavan aisteista riippumattoman havaitsemisen (ESP) kykyjä. Näitä Stepanekin väitettyjä paranormaaleja kykyjä tutkittiin kahdentoista vuoden ajan, 1961-1972, jonka jälkeen tutkimukset keskeytyivät ensin henkilökohtaisista syistä, sitten poliittisista (Stepanek ei saanut lupaa poistua Tsekkoslovakiasta). Nyt Amsterdamissa tehdyissä tutkimuksissa ei havaittu jälkeäkään paranormaaleista kyvyistä. Tämä varmasti ilahduttaa Martin Gardneria, joka on kirjassaan "How Not to Test a Psychic" pyrkinyt osoittamaan, miten Stepanek on voinut harrastaa vilppiä aikaisemmissa kokeissa. Kokeen voi siis ottaa todisteena paitsi siitä,

että Stepanek on menettänyt kykynsä, myös siitä, että Stepanekilla ei mitään kykyjä ollutkaan, vaan hän harrasti vilppiä aikaisemmissa kokeissa, joissa se oli mahdollista. Nykyisten kokeiden tekijöillä oli ilmeisesti ollut Gardnerin kritiikki mielessä, sillä toinen esikoe järjestettiin niin, että Stepanekin mahdollisuuksia näpelöidä ärsykekortteja ei valvottu. Tässäkään kokeessa ei saatu Stepanekin paranormaaleille kyvyille myönteisiä tuloksia. Näin ei vilpistäkään saatu suoranaisia todisteita, joten kaikki jatkuu ennallaan: Gardnerin tapaiset skeptikot voivat edelleen uskoa, että Stepanek harrasti vilppiä onnistuneissa kokeissaan, koska sen mahdollisuutta ei ole voitu sulkea pois, ja parapsykologit voivat vedota siihen, ettei voida toisaalta sulkea pois Stepanekin paranormaaleja kykyjäkään. Ennen kuin parapsykologiassa saadaan aikaan toistettavaa koetta, on keskustelu siis eräänlaisessa umpikujassa: kaikki satunnainen evidenssi, joka tukee parapsykologien väitteitä, voidaan paranormaalien ilmiöiden mahdollisuuteen kielteisesti suhtautuvien leirissä lukea epäsuoraksi evidenssiksi vilpistä, koska petoksen mahdollisuutta yksittäisessä kokeessa voidaan tuskin koskaan sulkea lopullisesti pois.

Huhtikuun numero sisältää lisäksi filosofi Frank B. Dilleyn telepatiaa käsittelevän teoreettisen artikkelin "Telepathy and Mind-Brain Dualism", jossa puolustetaan näkemystä telepatiasta selvänäköisyyden ja psykokinesian erikoistapauksena. Telepatia eli ajatusten siirto ilman aistien välitystä selittyisi näin toisen ihmisen aivotiloihin kohdistuvana selvänäköisyytenä tai psykokineettisenä vaikutuksena. Selvänäköisyys ja psykokinesia voitaisiin puolestaan tulkita normaalin mielen ja aivojen vuorovaikutuksen (mind-brain interaction) laajennettuna muotona.

D. Scott Rogo kuvaa artikkelissaan "A Twofold Portent of Death" tapausta, jossa AIDS-potilaan kuolemaan liittyi potilaalle läheisen henkilön näkemä symbolinen uni ja ns. kriisiapparitio eli kuolevan henkilön ilmestyminen. Vaikka tapauksesta onkin koottu riippumattomat todistajalausunnot, on sen merkitys todisteena telepatian tai Rogoa itseään kiinnostavan persoonallisuuden kuoleman jälkeisen säilymisen kannalta vähäinen. Vaikka kyseisen AIDS-potilaan kuolemaa ei tässä tapauksessa osattu vielä odottaa, liittyy kuolema kuitenkin niin

läheisesti käsityksiimme AIDS:sta, ettei tällaisten tapausten sattuminen AIDS-potilaan kuoleman yhteydessä vaikuta kovin epätodennäköiseltä.

Susan Blackmore ja Robin C. Wooffit ovat tutkineet lasten ruumiistapoistumiskokemusten (OBE) esiintymistä. Ihmiset, joilla on ollut ruumiistapoistumiskokemuksia, ovat usein kertoneet, että ensimmäiset näistä kokemuksista ovat tapahtuneet lapsuudessa. Kysymyksellä lasten OBE:ista on itse asiassa teoreettistakin mielenkiintoa: jos OBE liittyy paranormaaleihin kykyihin, jotka joidenkin teoreetikkojen (esim. Spinelli) mukaan ovat voimakkaimmillaan lapsuudessa häviten vähitellen iän mukana, voisi niiden odottaa olevan yleisiä lapsilla. Blackmore itse edustaa puhtaasti psykologista käsitystä OBE:sta, jonka mukaan kyseessä on pelkästään kokemus: mitään sielua tai astraaliruumista ei todella poistu. Tällaisen puhtaasti psykologisen teorian mukaan OBE edellyttää tiettyjä kognitiivisia - havaintojen, mielikuvien ja tietojen käsittelyyn liittyviä - taitoja, jotka kehittyvät lapsuuden aikana. Esim. kyvyn kuvitella mielikuvia eri perspektiiveistä voisi olettaa liittyvän ruumiistapoistumiskokemusten esiintymiseen. Näin ollen voisi ruumiistapoistumiskokemusten odottaa ilmestyvän vasta tietyssä iässä, kun nämä sen vaatimat kognitiiviset taidot hallitaan.

Tutkimuksen tulokset osoittivat ruumiistapoistumiskokemusten olevan varsin harvinaisia lapsilla: vain yksi tutkituista 52 lapsesta kertoi poistuneensa ruumiista. Prosentuaalinen osuus on huomattavasti pienempi kuin aikuisilla, joilla ruumiistapoistuneiden osuus on yleensä kymmenen prosentin luokkaa. Tutkimus antaa siis tältä osin tukea psykologisille teorioille, joskaan tutkimuksessa ei ollut mahdollista selvitellä ruumiistapoistumiskokemusten yhteyttä kognitiiviseen kehitykseen tai eri perspektiivien käyttöön mielikuvissa.

Uusi selvitys hallusinaatioista

Huhtikuussa on ilmestynyt myös Proceedings-julkaisu, jossa on Ian Stevensonin paranormaalien ilmiöiden vähenemisen syitä

pohtivan esitelmän lisäksi julkaistu esitutkimus valvetilahallusinaatioiden yleisyydestä. Merkittävän osan tällaisista valvetilahallusinaatioista muodostavat ns. apparitiot eli hallusinaatiot, joissa henkilö, joka ei ole fyysisesti läsnä siellä, missä hänet havaitaan, ilmestyy toiselle. Uusi hallusinaatioita koskeva tutkimus on kiinnostava, koska siinä on pyritty selvittämään, ovatko nämä apparitiot yhtä yleisiä kuin noin sata vuotta sitten Societyn toimesta tehdyssä selvityksessä havaittiin. Aikaisemmassa tutkimuksessa lähes 10 % kyselyyn vastanneista vastasi myönteisesti kysymykseen "Oletteko koskaan, uskoessanne olevanne täysin valveilla, selvästi nähneet elävän tai elottoman esineen tai tulleet sellaisen koskettamaksi tai kuulleet äänen; jotka kokemukset eivät, sikäli kun pystyitte saamaan selville, olleet minkään ulkoisen fyysisen syyn aiheuttamia ?"

Nykyisessä kyselyssä käytettiin lähes samaa kysymystä. Nyt suljettiin lisäksi pois tilanteet, joissa havaitsija oli ollut lääkkeen, huumeen tai alkoholin vaikutuksen alaisena. Neljätoista prosenttia vastasi kysymykseen myöntävästi, ja kun tästä poistettiin epävarmat tapaukset, saatiin tulokseksi 11.3 %. Tulos vastaa siis aikaisemman selvityksen tulosta. Sen sijaan aikaisemmassa selvityksessä runsaasti esiin tulleita sellaisia apparitioita, jotka liittyivät ajallisesti läheisesti ilmestyneen henkilön kuolemaan, ei tullut esiin yhtään.

Näitä ns. "death coincidence" -hallusinaatioita on tavallisesti pyritty selittämään telepatian avulla (Guerneyn ja Tyrrelin teoriat). Apparition aiheuttaisi näiden käsitysten mukaan kuolevan henkilön vielä eläessään lähettämä telepaattinen viesti, jonka vastaanottajan tai vastaanottajien sensoriset järjestelmät dramatisoivat apparitioiksi. Näitä ei siis nykyisessä kartoituksessa tullut esiin, sen sijaan joitakin kollektiivisia apparitioita, joissa useampi kuin yksi henkilö näkee saman hallusinaation, esiintyi vastauksissa.

Selvityksen anti todisteena paranormaalien ilmiöiden esiintymisestä jää siis laihaksi, mutta tieto valvetilahallusinaatioiden yleisyydestä on jo sinänsä mielenkiintoinen. Samoin kuin ruumiistapoistumiskokemuksien kohdalla, niiden tutkimuksissa havaittu yleisyys voi yllättää, koska ihmiset eivät aina halua puhua niistä julkisesti ja tämä voi synnyttää vaikutelman niiden harvinaisuudesta.

Skepsiksen Huuhaa-palkinto

Helsingin yliopiston Porthaniassa lauantaina 24.11.1990 pidetyssä tilaisuudessa Skepsis ry. jakoi Huuhaa-palkintonsa numero 2. Palkinto myönnettiin Vantaan kaupungin työväenopistolle astrologian ja grafologian opettamisesta tieteen valepuvussa. Samalla myönnettiin Huuhaa- kunniamaininta kaikille julkisin varoin ylläpidettäville oppilaitoksille, jotka kritiikittömästi levittävät pseudotiedettä ja muuta taikauskoa.

Skepsiksen puheenjohtaja, professori Nils Mustelin, esitti Skepsiksen palkintolautakunnan puolesta seuraavat perustelut:

Myöntäessään vuoden 1990 Huuhaa-palkinnon Vantaan kaupungin työväenopistolle Skepsis haluaa ensin korostaa, että työväenopistot ovat maassamme tehneet ja tekevät, edelleen erittäin kiitettävää valistustyötä. Suurin osa niiden laajasta kurssitarjonnasta on asiallista, hyödyllistä ja yleissivistävää. Tämä koskee myös Huuhaa-palkinnon saajaa.

Viime vuosien aikana työväenopistojen opetusohjelmissa on kuitenkin alkanut esiintyä yhä enemmän valetieteiden piiriin kuuluvia kursseja, mm. astrologiasta, grafologiasta ja ns. vaihtoehtoisen lääkinnän äärimmäismuodoista. Yhteistä monille näistä opeista on se, että ne perustuvat maagiseen vastaavuuteen eli taikauskoon. Siitä huolimatta niitä usein opetetaan ikään kuin ne sisältäisivät empiirisiä ja jopa tuoreita tieteellisiä tutkimustuloksia.

Jos jokin työväenopisto haluaa moniarvoisuuden nimissä järjestää esimerkiksi astrologian opetusta, sen tulisi Skepsiksen palkintolautakunnan mielestä selvästi kertoa oppilailleen, että opetuksessa on kysymys uskomusten eikä suinkaan tutkimukseen perustuvien tietojen levittämisestä. Esimerkiksi Helsingin kaupungin suomenkielinen työväenopisto on tässä oikealla tiellä luokitellessaan astrologian kurssin osaksi "Uskontoa, filosofiaa ja elämänkatsomusta". Vantaan kaupungin työväenopisto sen sijaan luokittelee astrologian kuuluvaksi "Kasvatuksen ja psykologian" alalle ja sinetöi vielä tämän harhaanjohtavan luokittelun kirjoittamalla ohjelmaesitteessään:

"Astrologia on ikivanha tutkimusala, joka nykypsykologiseen tietämykseen yhdistettynä avaa uudenlaisia näkemyksiä ihmisen käyttäytymiseen."

Sekä astrologiaa että grafologiaa käytetään nykyisin kasvavassa määrin työhönotossa hakijoiden soveltuvuuden selvittämiseksi. Koska tieteellinen tutkimus ei ole löytänyt mitään selviä yhteyksiä ihmisen luonteenominaisuuksien ja hänen tähtikarttansa tai hänen käsialansa välillä, ihmisten asettaminen järjestykseen mainittujen valetieteiden avulla on verrattavissa ihonvärin käyttämiseen valintakriteerinä. Levittämällä astrologian ja grafologian kursseilla perättömiä väitteitä näiden oppien käyttökelpoisuudesta

ihmisten luonteenpiirteiden ja käyttäytymisen selittämiseksi Vantaan kaupungin työväenopisto myötävaikuttaa ihmisten oikeusturvaa loukkaavan käytännön leviämiseen.

Lopuksi todettakoon, että valetieteiden edustajilla on käytettävissään omia yksityisiä yhdistyksiään, oppilaitoksiaan ja julkaisujaan, joiden avulla he pystyvät tehokkaasti markkinoimaan uskomuksiaan. Työväenopistot taas ovat julkisin varoin ylläpidettyjä laitoksia, joiden sivistystehtäviin kuuluu Skepsiksen palkintolautakunnan mielestä pikemmin taikauskon asiallinen ja kriittinen analysointi kuin sen tukeminen veronmaksajien rahoilla.

Siksi Skepsis myöntääkin Huuhaa-kunniamaininnan kaikille julkisin varoin ylläpidettäville oppilaitoksille, jotka kritiikittömästi levittävät pseudotiedettä ja muuta taikauskoa.

Huuhaa-palkinnon julkistamisen yhteydessä Nils Mustelin esitti yhdistyksen puolesta erityiset kiitokset Joensuun kaupunginjohtajalle Aaro Heikkilälle sekä lääketieteen tohtori Matti A. Miettiselle, jotka ovat kuluneen vuoden aikana vaikuttaneet myönteisesti ns. henkimaailman asioista käytävään julkiseen keskusteluun.

Aaro Heikkilä on osallistunut rohkeasti ja kriittisesti "steinerilaisuudesta" käytävään keskusteluun, jonka lähtökohtana on ollut eduskunnan käsiteltävänä oleva laki Steiner-koulujen valtionapujen lisäämisestä. Hän on mm. tuonut julkisuuteen Steinerkoulujen voimakkaan kytkennän antroposofista dogmatiikkaa edustaviin järjestöihin, jotka innokkaasti levittävät, selvästi tieteenvastaisia oppeja ja okkultistista ajattelua.

Skepsis korostaa tässä yhteydessä, että lakiehdotuksen valmisteluvaiheessa esille tuodut väitteet, että Steiner-kouluissa olisi kysymys vain toisenlaisesta pedagogiikasta eikä siis antroposofisten uskomusten indoktrinaatiosta, ovat kiistanalaisia ja vaatisivat perusteellista selvittämistä.

Matti A. Miettinen väitteli alkuvuodesta tohtoriksi aiheenaan Niilo Yli-Vainion uskonnollinen parannustyö. Näin ollen monien tabujen ympäröimä ja usein paranormaalina pidetty ilmiö on Miettisen ansiosta joutunut avoimen tieteellisen tutkimuksen kohteeksi. Väitöskirja synnytti myös mittavan julkisen

keskustelun, jonka aikana yleisö sai uutta ja valaisevaa tietoa ns. ihmeparannusten luonteesta.

* * *

Huuhaa-palkinnon myöntämisen jälkeen Vantaan työväenopistolle on tarjottu mahdollisuutta puolustautumiseen Skeptikko-lehden palstoilla, mutta vastausta ei ole vielä tullut. Työväenopiston rehtori Osmo Hyytiä selosti kuitenkin suhtautumistaan palkintoon Helsingin sanomien tiedesivulla perjantaina 30. marraskuuta. Hyytiä lupasi HS:n mukaan, että ainakin astrologian kurssi siirretään pois kasvatuksen ja psykologian kurssien joukosta osaksi uskontoa, filosofiaa ja elämänkatsomusta. Hyytiä esitti puolustuksekseen sen, että hänen johtamassaan opistossa pidetään tänä lukuvuonna 1300 erilaista kurssia, eikä rehtorilla luonnollisestikaan ole mahdollisuutta valvoa niitä kaikkia.

Tieteellisen neuvottelukunnan kokous 24.11.90

Timo Kaitaro

Skepsikselle on nyt muodostettu tieteellinen neuvottelukunta. Sen puheenjohtajana toimii dosentti **S. Albert Kivinen**. Muut jäsenet ovat professori **Nils Edelman**, apulaisprofessori **Kari Enqvist**, amanuenssi **Harry Halen**, professori **Pertti Hemánus**, dosentti **Raimo Keskinen**, professori **Kirsti Lagerspetz**, professori **Raimo Lehti**, professori **Anto Leikola**, LKT **Matti A. Miettinen**, professori **Ilkka Niiniluoto**, dosentti **Heikki Oja**, professori **Heikki Räisänen**, professori **Anssi Saura**, ohjelmajohtaja, FL **Tytti Sutela**, professori **Raimo Tuomela**, professori **Yrjö Vasari**, professori **Johan von Wright** ja dosentti **Risto Vuorinen**.

Ensimmäisen kokouksen tarkoituksena oli esitellä Skepsis ja tieteellinen neuvottelukunta toisilleen. Seuraavassa on sihteerin muistiinpanoihin perustuvia tulkintoja neuvottelukunnan puheenjohtajan S. Albert Kivisen johdolla käydystä keskustelusta. Seloilleko ei kata kaikkea kokouksessa käytyä keskustelua vaan rajoittuu tiivistelmiin laajemmista puheenvuoroista.

Nils Mustelinin avattua kokouksen Matti Virtanen esitti katsauksen yhdistyksen historiaan ja aikaisempaan toimintaan. Tämän jälkeen tieteellisen neuvottelukunnan jäsenet saivat esittää näkemyksiään siitä, mitä he odottavat Skepsikseltä.

Dosentti Risto Vuorinen avasi keskustelun lähestymällä teemaa psykologin näkökulmasta. Psykologin yhtenä tehtävänä on inhimillisen irrationaalisuuden ymmärtäminen. Tätä irrationaalisuutta esiintyy kahdella tasolla, yhteiskunnallisella ja yksilöllisellä. Yhteiskunnallinen irrationaalisuus tulee esiin mm. ympäristöongelmissa ja energiakysymyksissä. Yhteiskunnallisen irrationaalisuuden osalta Vuorinen toi esiin ajatuksen positiivisesta palkinnosta, joka myönnettäisiin henkilölle, joka on osoittanut siviilirohkeutta taistellessaan yhteiskunnallisen irrationaali-

suuden ilmentymiä vastaan. Parhaita välineitä irrationaalisuuden yksilöllisten muotojen ymmärtämiseen Vuorinen etsi kahden tärkeänä pitämänsä psykologisen teorian taholta: kognitiivisen ja psykoanalyyttisen. Irrationaalisuus on psykologisesta näkökulmasta erottamaton osa yksilöä. Huuhaa-palkinnon tehtävänä olisi kiinnittää huomiota yrityksiin hyödyntää tätä yksilöllisen irrationaalisuuden dynaamista voimaa.

Vuorisen ajatukseen myönteisestä palkinnosta saattoi Matti Virtanen vastata välittömästi, että Huuhaa-palkinnon jakoon on tänä vuonna liitetty kaksi myönteistä kunniamainintaa.

Professori Anssi Saura lähestyi aihetta biologin näkökulmasta. Biologina hän on luonnollisestikin joutunut tekemisiin erityisesti kreationismin kanssa. Saura totesi tieteen olevan samalla puolella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa erilaisia vapaakirkollisia kreationismia kannattavia tahoja vastaan. Evoluutioteorian ja uskon välillä ei siis sinänsä ole ristiriitaa. Saura toi esiin irrationaalisten maailmanloppuvisioiden vaikutuksen ihmisten motivaatioon toimia järkevästi esim. ympäristökysymysten ratkaisemiseksi: jos lähdetään siitä, että loppu on tulossa, voidaan elää kuin pellossa. Kreationismin lisäksi Saura mainitsi lysenkolaisuuden, jolla löytyy kannattajia vieläkin, vaikkakin vähäisemmässä mittakaavassa kuin parhaina aikoinaan. Saura toi myös esiin Itä-Euroopan tapahtumien ja marxilaisen filosofian häviön, jotka saattavat tuoda mukanaan irrationaalisten suuntausten voimistumisen.

Professori Ilkka Niiniluoto korosti puheenvuorossaan, että yhdistyksen toiminta ei saisi rajoittua pelkästää luentojen järjestämiseen ja kirjojen julkaisemiseen. Lisäksi tulisi yrittää tavoittaa laajempia yleisökerroksia tiedotusvälineiden avulla. Konkreettisena ehdotuksena Niiniluoto ehdotti viikkolehtien astrologipalstojen vastapainoksi säännöllisesti ilmestyvää "Skeptikon palstaa". Televisio olisi myös tehokas vaikutuskanava. Niiniluoto korosti myös tieteeseen liittyvien moraalisten kysymysten käsittelemisen tärkeyttä. New Age -liikkeet markkinoivat huuhaansa usein liittämällä ne moraalisiin näkökohtiin ja yleisesti hyviksi katsottuihin arvoihin sekä viittaamalla tieteellisen maailmankuvan rajoittuneisuuteen. Tieteen edustajien tulisi tällöin tuoda selvästi esiin, että myös he kantavat huolta ja vastuuta moraalisista kysymyksistä.

Professori Raimo Lehti totesi, että tieteen edustaman rationaalisuuden ja sen vastustajien välinen vastakkainasettelu ei ole uusi asia, vaan yhtä vanha kuin tiede itse. Tulisikin pyrkiä etsimään tämän vastavirran lähdettä ja pohtia myös sitä, miten tiedemiehet kenties itsekin ovat nostamassa tätä vastareaktiota. Esimerkkinä hän mainitsi Velikovskyn vastustajien leimaantumisen tieteen jäykistä dogmeista kiinnipitäviksi. Keskustelun aikana tuli muissakin puheenvuoroissa esiin se seikka, että populistit pystyvät helposti hyödyntämään niitä piirteitä tiedemiesten esiintymisessä ja kielenkäytössä, jotka ärsyttävät yleisöä. Herravihaan taipuvainen kansa on usein valmis sympatiseeraamaan mieluummin vainon kohteeksi koettua toisinajattelijaa kuin tieteellisen "establismentin" vallassa olevia edustajia.

Professori Nils Edelman ehdottikin tähän liittyvää esitelmän aihetta: pitäisi puhua siitä, miten tieteellinen ajattelu erottuu pseudotieteisiin liittyvistä ajattelutavoista. Anssi Saura muistutti myös tieteen piirissä esiintyvästä arroganssista. Esimerkkinä Saura mainitsi molekyylibiologian taholta toisinaan esitettävät väitteet, että ko. tieteenalalta löytyy ratkaisut lähes kaikkeen.

Professori Johan von Wright, totesi Vuorisen tavoin olevansa kiinnostunut yksilöllisestä irrationaalisuudesta ja siitä, millä perusteella ihmiset uskovat erilaisiin selitysmalleihin. Luentosarjoissa voisi esittää aatehistoriallisia katsauksia kreationismin kaltaisista teemoista, joissa kiinnitettäisiin huomiota siihen, minkälaista evidenssiä näiden oppien puolesta on esitetty.

Yleisiä toimintaperiaatteita ja strategioita koskevan keskustelun jälkeen palattiin käsittelemään konkreettisia toimintasuunnitelmia. Uutena toimintamuotona esillä oli mm. ajatus kouluihin suunnattavista tietoiskuista. Lopulta päätettiin, että neuvottelukunta voisi kokoontua kevättalvella pohtimaan tarkempia suunnitelmia.

Keskustelussa kohotettiin toistuvasti esiin filosofiseen kabinettiin ja akateemisiin ympyröihin juuttumisen vaara ja pohdittiin keinoja laajemman yleisön tavoittamisesta. Vaikka Skepsiksen ei tarvinne asettaa itselleen mitään messiaanisia sananlevittämistehtäviä, tulisi sen pyrkiä kriittisen ja tieteellisen ajattelun leviämiseen akateemisten ympyröiden ulkopuolelle. Kuten Nils Mustelin totesi, voimme hyvinkin kilpailla huuhaan kanssa

ihmisten kiinnostuksesta osoittamalla onnistuneen popularisoinnin avulla, että tiedekin voi olla ymmärrettävää, mielenkiintoista ja jopa hauskaa.

Uutisia

Matti Virtanen

Kiistaa Niiniluodosta

Professori Ilkka Niiniluodon esiiintyminen Skepsis-yhdistyksen luennoitsijavieraana on saanut pari jäsentämme eroamaan. Yhdistyksen hallitus sai viime jäsenkirjeen lähettämisen jälkeen parit vihaiset terveiset, joissa luennoitsijan valintaa moitittiin harkitsemattomaksi.

Ensimmäinen eroaja oli Suomen Ateistiyhdistys ry:n puheenjohtaja Erkki Hartikainen. Hän ilmoitti päätökselleen kolme perustelua: 1) Skepsis ei uskalla ottaa kantaa uskonnolliselta haiskahtavaan huuhaahan kuten esim. steinerilaisuuteen. 2) Tohtori Pertti Lindforsin asiantuntemusta on tiettävästi aliarvioitu Skepsiksessä. - Ja viimeinen pisara: 3) Johtava dogmaattinen agnostikko Ilkka Niiniluoto on kutsuttu esitelmöimään aiheesta, jonka asiantuntija hän ei ole.

Toinen eroaja oli Pentti Kähkönen. Myöskään hänen mielestään Niiniluoto ei ollut sopiva henkilö luennoimaan aiheesta Epäily, tieto ja usko. Hartikaisen mielestä tässä asiassa parempi asiantuntija olisi ollut Hartikainen, Kähkösen mielestä Kähkönen. Hallituksen jäsenten mielestä eroilmoituksista ei ole syytä ryhtyä riitelemään.

Hartikainen ja Kähkönen nostavat kuitenkin erollaan esiin mielenkiintoisen kysymyksen: miten Skeptikon ja skeptikkojen pitäisi suhtautua uskontoihin. Aiheesta käydään päättymätöntä väittelyä muiden maiden skeptikkoyhdistyksissä. Keskustelu kannattaisi käynnistää tässä lehdessä ennen kuin Hartikainen ja Kähkönen saavat seuraajia.

Kuka tuntee Flier X:n?

Yhdistys on saanut australialaiselta tutkijalta Robert E. Bartholomew'lta vetoomuksen, joka koskee kahta Pohjolan ufohavaintoa.

Sosiologi Bartholomew on hiljattain väitellyt The Flinders University of South Australiassa tohtoriksi aiheenaan "The Social history of mass hysteria and UFOs". Hänen kirjoituksensa "The Airship hysteria of 1896-97" julkaistiin viime talvena (Winter 1990) The Skeptical Inquirer -lehdessä.

Bartholomew haluaa nyt tietoa Skandinaviassa tapahtuneista "Flier X" -havainnoista vuosina 1933-38 ja aaverakettihavainnoista (Ghost rocket) 1946-47. Jos kuka tahansa suomalainen tietää näistä ufohavainnoista jotakin, tai on muuten ollut tekemisissä ufohistorian kanssa, häntä kehotetaan täten ottamaan yhteys Bartholomew'hen. Osoite on: Robert E. Bartholomew, Route 2, Whitehall, New York 12887, USA.

1991 Euroopan Skeptikkojen Kokous

Alankomaiden skeptikoyhdistys Skepsis on lähettänyt kaikille maanosamme sisaryhdistyksille kutsun Euroopan skeptikkojen kokoukseen Amsterdamiin ensi vuoden lokakuussa. Valmistelut ovat ilmeisesti hyvässä vauhdissa, ja niihin liittyen myös Skeptikko julkaisee kutsun saapua Amsterdamiin esitelmää pitämään.

Paikka: Amsterdam, Alankomaat

Aika: Perjantai 4. ja lauantai 5. lokakuuta 1991

Kieli: Englanti

Taso: Tieteestä kiinnostuneet maallikot

Esitelmän kesto: noin 35 minuuttia, jonka jälkeen varaus 10 minuutin keskusteluun.

Mahdollisia esitelmöitsijöitä pyydetään lähettämään esitelmänsä tiivistelmä ennen huhtikuun 15:ttä. Täysimittainen esitelmä pitäisi lähettää kirjallisena ennen lokakuun alkua. Järjestäjät toivovat, että suullinen esitelmä on lyhennelmä kirjallisesta versiosta.

Esitelmien pitäisi mielellään käsitellä tuoreita tutkimuksia tai muita skeptikkoja kiinnostavaa empiiristä aineistoa. Kokouksella ei ole yhteistä teemaa, mutta Euroopan yhdentymisen vuoksi seuraaviin seikkoihin pyydetään kiinnittämään huomiota:

Hallitusten tai yhteisöjen (esimerkiksi Vakuutusyhtiöiden) suhtautuminen pseudotieteisiin ja paranormaaleihin ilmiöihin. Hallituksella ymmärretään tässä sekä lainsäädäntö-, toimeenpano- että tuomioistuinten vallankäyttöä.

Esitelmät voivat käsitellä mm:

- terveydenhoitoa
- koulutusta, vaikkapa tiedeopetusta
- paranormaalien tutkimusaiheiden (esim. maasäteily ja vaihtoehtolääkintä) rahoitusta
- verotusta (miten verottaja suhtautuu mm. taikavarpuun, astrologiseen neuvontaan tai selvänäkijään - ovatko kulut vähennyskelpoisia?)

Tiivistelmät ja esitelmät pitäisi lähettää suoraan kokouksen järjestäjille osoitteeseen:

Jan Willem Nienhuys
Dommelseweg 1A
5581 VA Waalre
The Netherlands

Lukijoilta

Tervehdys Tuusulasta

Skepsis-yhdistyksen jäseniä lähestyy kirjeellä R. Wickholm Tuusulan Jokelasta. Hän on kehittänyt kummitteluilmiön selitykseksi teorian, joka saatettakoon tässä julkisuuteen.

Wickholmin mukaan LSD:n kaltaisia huumaavia aineita voi hyvinkin esiintyä autiotaloissa tai muissa homehtuvissa puurakenteissa, koska "LSD on torajyvistä, siis eräänlaisesta homeesta eristettävissä". "Ajatellaampa esimerkkitilannetta", Wickholm kirjoittaa.

"Joku onneton on yöpymässä tunnettuun kummitustaloon. Illan pimetessä tuuli vinkuu nurkissa luoden aavemaisen tunnelman koko taloon (ja samanaikaisesti homeisesta kellarista nousee itiöpölyä, joka sisältää ibotzeiinin karbofyraattista mesmeriittistä forforaattia ja psilokybiinin hydroloitunutta kloraatti-ionein terästettyä tatraattisuolaa). Eikä kulu kauaakaan, ennen kuin UFOt laskeutuvat pihalle vieden mennessään kaasua henkeensä vetäneen raukan."

Kirje jatkuu, mutta tila ei valitettavasti anna tässä myöten koko teorian selostamiseen. Wickholm toivottaa Skepsikselle onnea ja menestystä hourupäisyyksien kartoittamisessa, ja signeeraa kirjeensä tittelillä "keksijä ja sekopää yhdistyksen (ainoa) jäsen". Skeptikon toimitus kiittää kirjeestä.

Joulupakina

Toinen lukijakirjeemme tulee Pertti Juvoselta, Espoosta. Esittäköön se nyt tässä vaikkapa joulupakinan virkaa, vaikkei suoranaisesti jouluun liitykään:

Yliluonnollinen ilmiö

Minä olen Hugo Uljas Itikainen, dosentti, siis sangen viisas mies. Me dosentithan pohdimme syvällisiä asioita, kuten lusikoiden, veitsien ja haarukoiden järjestystä astiakaapissa.

Minä olen pohtinut seuraavaa:

Kun noppaa heitetään monta kertaa peräkkäin eikä ole tullut yhtään kuutosta, niin silloinhan kuutosten tulemistodennäköisyys kasvaa. Koska niitähän pitää olla keskimäärin 1/6 tuloksista.

Otetaan 1000 noppaa. Heitetään ne kaikki, kerätään kaikki kuutosen saaneet nopat tpois. Jatketaan heittoja jäljelle jääneillä nopilla ja kerätään aina kuutoset pois, kunnes jäljellä on vain muutama noppa. Näillä muutamalla nopalla pitäisi sitten kuutosia tulla, ja paljon.

Mutta vastaus yhteen kysymykseen "miten saan varmasti kuutosen seuraavalla heitolla" herättää useita uusia kysymyksiä: Unohtaako noppa tietonsa jossain ajassa? Jos unohtaa, niin kuinka pian? Mitä tapahtuu, jos heittäjät A ja B vaihtavat heittämiään noppia? Seuraako muisti nopan mukana vai jääkö se heittäjälle?

Kyseessä on selvästi yliluonnollinen ilmiö, koska kuutosia tulevaisuudessa antava noppa ei eroa fyysisesti mitenkään normaalista nopasta, vaikka halki sahaisi. Siksi harkitsenkin vakavasti Skepsiksen 10 000 mk:n haasteeseen vastaamista, kunhan saan ensin jäljellä olevat pienet epäselvyydet ratkaistua.

Kirjallisuutta:

Hugo U. Itikainen: Tilastotappion merkitys potkupallossa.

H. U. Itikainen: Tavallista lämpimämmän alkuvuoden vaikutus loppuvuoden lämpötilaan.

Apua!

Tämän lehden toimitusta, kuten koko hallitusta, vaivaa krooninen aikapula, minkä vuoksi näihin hyviin harrastuksiin ei ehdi aina paneutua sillä hartaudella, jonka ne ansaitsisivat. Siksipä haluaisimmekin löytää jäsenistöstämme ihmisiä, jotka voisivat avustaa Skeptikon toimitustyössä keräämällä ja muokkaamalla kirjoituksia, seuraamalla eri rajatiedon aloja yms. Työ vaatii kirjallista ilmaisukykyä, sitkeyttä, täsmällisyyttä, kriittisyyttä, älyä, lujaa itsetuntoa, kielitaitoa, epäluuloisuutta, ahkeruutta, ... siis lyhyesti sanottuna kaikkea sitä, mitä nykyiseltä ns. päätoimittajalta puuttuu. Palkaksi työstä saat pari lehden vapaakappaletta ja oikein hyvin onnistuttuasi ilkeämielisen maininnan Ultra-lehteen. Jos olet kiinnostunut, ota yhteyttä ns. päätoimittajaan: Hannu Karttunen, puh. päivisin 90-457 2709.

Muutenkin, jos tunnet halua osallistua hieman aktiivisemmin Skepsiksen toimintaan, ota rohkeasti yhteyttä hallituksen jäseniin. Oitis he keksivät sinulle runsain määrin kaikenlaisia tehtäviä.

Seuraava lehti

Seuraava lehti ilmestynee helmikuussa. Toimitukseen on kertynyt jonkin verran grafologiaan liittyvää aineistoa ja kirjeenvaihtoa, joka julkaistaan seuraavassa numerossa.

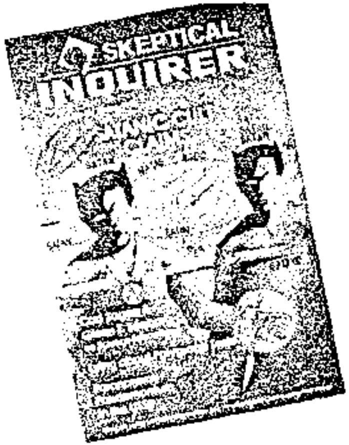
* * * * *

Vaikka jouluun liittyykin uskonnollisia ja paranormaaleja aspekteja (mm. joulupukki), rohkenee Skepsiksen hallitus kuitenkin toivottaa kaikille lukijoille hyvää joulua ja epäluuloista uutta vuotta.

Jos haluat lukea enemmän skeptikkojen toiminnasta, tilaa CSICOPin julkaisema The Skeptical Inquirer. Lehdestä ilmestyy vuosittain neljä yli satasivuista numeroa. Tilaus käy lähettämällä viereisellä sivulla oleva kuponki osoitteeseen:

Skeptical Inquirer
PO Box 229
Buffalo, NY 14215-9927
U.S.A.

SKEPTICAL
INQUIRER

Jos haluat liittyä Skepsiksen jäseneksi, lähetä allaoleva lomake täytettynä Skepsiksen sihteerille: Timo Kaitaro, Kontiontie 7 F 51, 02110 Espoo.

Jäsenanomus

Nimi

Ammatti ja oppiarvo

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Puhelin

Työpaikka

Lähiosoite

Postitoimipaikka

Puhelin

Kokemus Skepsiksen toimialaan liittyvistä asioista, mahdolliset aihetta sivuavat julkaisut, jäsenyys muissa tieteellisissä yhdistyksissä, erityiset mielenkiinnon kohteet (jatka tarvittaessa kääntöpuolelle tai käytä erillistä paperia):

Hyväksyn Skepsis-yhdistyksen säännöissä määritellyt tarkoitukset ja toimintaperiaatteet (kts. lehden takakansi) ja haluan liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Päiväys

Allekirjoitus

English summary

Occultism and Steiner schools, *Nils Mustelin*

Soon the Parliament may pass a law that will give public support to Steiner schools. Steiner's philosophy involves occultistic elements, and the skeptics are worried that they may also be incorporated in the school curricula,

Biogenerator, *Veijo Saano*

According to the advertisement, the biogenerator, sending magnetic vibrations, heals almost every disease The data provided by the manufacturer is in good agreement with the characteristics of quackery.

Review of SPR publications, *Timo Kaitaro*

Examples of recent topics in the SPR publications include: permanent paranormal objects (topologically impossible objects, like linked rings made of two different materials, showing no traces of gluing or welding), the disappeared ESP ability of Pavel Stepanek, and hallucinations.

The Flimflam award

The 1990 award was given to Vantaan työväenopisto, which is one of the many publicly funded adult education institutes. The institute has astrology and graphology courses listed under Education and Psychology.

The scientific committee

Skepsis has invited several well-known scientists to form a scientific committee. Its purpose is to help Skepsis in long-term planning and give advice in scientific matters.

Skepsis on 1987 perustettu suomalaisten skeptikkojen yhdistys. Skepsiksen toimintaperiaatteet ovat samantapaiset kuin yhdysvaltalaisen CSICOPin (Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal), mutta se toimii täysin itsenäisesti vaikkakin yhteistyössä CSICOPin ja muiden vastaavien järjestöjen kanssa.

Yhdistyksen säännöissä mainitaan Skepsiksen tarkoituksesta ja periaatteista seuraavaa:

Yhdistyksen tarkoitus on:

- Edistää paranormaaleja ilmiöitä koskevien väitteiden objektiivista ja puolueetonta tieteellistä tutkimusta, ottamatta näiden väitteiden paikkansapitävyyteen kantaa apriorisin, tutkimusta edeltävin perustein.
- Ylläpitää tällaisesta tutkimuksesta kiinnostuneiden ihmisten verkostoa sekä pitää yhteyttä vastaavanlaisiin yhteisöihin kotimaassa ja ulkomailla.
- Julkaista paranormaaleja ilmiöitä koskevia väitteitä tutkivia artikkeleja ja kirjoja sekä laatia tällaisia väitteitä sisältävien julkaisujen bibliografioita.
- Järjestää alaan liittyviä kokouksia ja konferensseja sekä harjoittaa valistus- ja tiedotustoimintaa.

Yhdistys on poliittisesti, aatteellisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

Yhdistyksen hallitus voi hyväksyä anomuksesta yhdistyksen jäseneksi yksityishenkilöitä ja oikeuskelpoisia yhteisöjä, jotka hyväksyvät edellä mainitut yhdistyksen periaatteet.